

De minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5012340

Bijlagen
10

nota

Kamerbrief audit Verwijzingsportaal Bankgegevens

1. Aanleiding

Op grond van het Besluit Verwijzingsportaal Bankgegevens draagt de minister van Justitie en Veiligheid zorg voor het beheer van het Verwijzingsportaal Bankgegevens. Onderdeel van het beheer is dat er de eerste vijf jaar na de inwerkingtreding van het besluit jaarlijks een audit wordt gedaan naar de goede uitvoering van dit besluit. Na die vijf jaar zal de audit tweejaarlijks worden gedaan. In 2022/2023 is de eerste audit uitgevoerd na de inwerkingtreding van de wet VB. Bij brief van 8 juli 2022 heeft u de Kamer over de vertraging geïnformeerd.

Ook in het kader van het beheer stelt de minister jaarlijks een verslag op waarin melding wordt gemaakt van het aantal malen dat, door tussenkomst van het Verwijzingsportaal Bankgegevens, aan een bevoegde autoriteit gegevens zijn verstrekt.

Met deze brief informeert u de Kamer op drie onderdelen.

1. De uitgevoerde audits, de rapporten worden met de brief meegestuurd. In het rapport over de beheerder Justid/IBO zijn korte passages onleesbaar gemaakt vanwege veiligheids- en privacy redenen. Deze passages gaan over externe partijen die voor bepaalde diensten door Justid/IBO zijn gecontracteerd.
2. Het aantal verstrekkingen door tussenkomst van het Verwijzingsportaal Bankgegevens in de jaren 2019 t/m 2022, de verslagen worden met de brief meegestuurd.
3. Drie toezeggingen aan de Kamer worden gestand gedaan. Deze toezeggingen zijn door de toenmalige minister van Financiën gedaan bij de behandeling in de Kamer van het wetsvoorstel Verwijzingsportaal Bankgegevens. Deze toezeggingen vallen onder uw verantwoordelijkheid.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de brief aan de Kamer met als bijlagen drie auditrapporten (beheerder Justid/IBO, politie en FIOD) en vier verslagen van het aantal verstrekkingen door tussenkomst van het Verwijzingsportaal Bankgegevens in de jaren 2019 t/m 2022.

3. Kernpunten

Audit

Uit de audit zijn geen grote onvolkomenheden naar voren gekomen. Wel zijn er bevindingen gedaan die voortvarend dienen te worden opgevolgd en zijn er aanbevelingen gedaan voor verbeteringen. De geauditeerde partijen hebben de bevindingen en aanbevelingen inmiddels opgepakt en verscheidene zijn ook al opgevolgd. De geauditeerde partijen rapporten periodiek aan het ministerie van Justitie en Veiligheid over de opvolging van de bevindingen en aanbevelingen.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**
afdeling fraude en ordening

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5012340

Uit de audit bij zowel de FIOD als de politie is naar voren gekomen dat periodieke controles op bevragingen en autorisaties niet zijn uitgevoerd. Deze, in het kader van het gebruik van het Verwijzingsportaal Bankgegevens afgesproken controles (en dat daar geen ernstige onvolkomenheden uit blijken) zijn van wezenlijk belang voor het waarborgen van een rechtmatig gebruik van het Verwijzingsportaal Bankgegevens. In de brief aan de Kamer geeft u dan ook aan dat het uitvoeren van die periodieke controles (en dat daar geen ernstige onvolkomenheden uit blijken) als *voorwaarde* wordt gesteld voor zowel het op termijn kunnen *gaan gebruiken* van de nieuwe functionaliteit van het Verwijzingsportaal Bankgegevens voor het opvragen van saldo- en transactiegegevens, alsook het *blijven gebruiken* van de huidige functionaliteit voor het opvragen van identificerende gegevens. Met deze voorwaarde, die voor alle bevragende partijen geldt, heeft u eerder ingestemd. Deze voorwaarde is eerder bij nota van 19 juni 2023 (bijgevoegd) aan u voorgelegd in het kader van het wetsvoorstel voor het uitbreiden van het Verwijzingsportaal Bankgegevens met de functionaliteit voor het opvragen van saldo- en transactiegegevens. Dit wetsvoorstel is in voorbereiding.

Jaarverslag verstrekkingen

Uit de jaarverslagen over de periode 2019 tot en met 2022 blijkt dat het aantal verstrekkingen aan partijen in de strafrechtketen is gestegen van ongeveer 20.000 in 2020 (het eerste volledige jaar dat het Verwijzingsportaal Bankgegevens operationeel was) tot ongeveer 47.000 in zowel 2021 als in 2022. De verstrekkingen waren voor het overgrote deel na bevragingen op grond van het Wetboek van Strafvordering en voor het overige op grond van de Wet op de economische delicten. De meeste verstrekkingen waren aan de politie. Het aantal verstrekkingen aan de Belastingdienst is gestegen van ruim 300.000 in 2020 naar ruim 700.000 in zowel 2021 als in 2022. De verstrekkingen zijn gedaan na bevragingen op grond van de Invorderingswet 1990.

Drie toezeggingen

1. De Kamer ontvangt met deze brief informatie over de verstrekkingen de afgelopen jaren. In de volgende jaren zal deze informatie worden opgenomen in het jaarverslag van het ministerie van Justitie en Veiligheid.
2. De Kamer heeft gevraagd in het kader van de audit in te gaan op de vraag of in het Verwijzingsportaal Bankgegevens de wet misschien omzeild kan worden. U geeft aan dat bij de bevraging in het Verwijzingsportaal Bankgegevens ook de wettelijke grondslag moet worden vermeld en dat uit de audit niet is gebleken dat de wettelijke grondslag die in het Verwijzingsportaal Bankgegevens werd vermeld, afweek van de wettelijke grondslag in de vordering.
3. De Kamer heeft gevraagd in het kader van de audit in te gaan op de bijdrage die het Verwijzingsportaal Bankgegevens levert bij de bestrijding van witwassen. U geeft aan dat de bevragende partijen in de strafrechtketen zeer tevreden zijn met het Verwijzingsportaal

Bankgegevens. Waar het vorderen van gegevens bij banken en andere op het Verwijzingsportaal Bankgegevens aangesloten betaaldienstverleners voorheen dagen kon duren is het nu een kwestie van seconden dat gegevens voor verder (financieel) onderzoek kunnen worden verkregen. Dit komt de snelheid en de kwaliteit van onderzoeken naar onder meer witwassen ten goede. Deze bijdrage is echter niet te kwantificeren, omdat de effectiviteit van de bestrijding van witwassen door veel verschillende maatregelen van zowel preventieve als repressieve aard wordt bepaald. De diensten geven verder aan dat het, om het proces van financieel rechercheren verder te versterken, noodzakelijk is ook het vorderen van saldo- en transactiegegevens via het VB te laten lopen. Een voorstel voor wijziging van de Wet verwijzingsportaal bankgegevens dat dit beoogt, is in voorbereiding.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**
afdeling fraude en ordening

Datum
8 november 2023

Ons kenmerk
5012340

4. Politiek bestuurlijke context

De audits en opvolging daarvan zijn van groot belang voor het vertrouwen in de goede werking en gebruik van het portaal. Hier is zowel politiek als bij de Autoriteit Persoonsgegevens en niet in de laatste plaats de banken veel aandacht voor. Ook als ministerie is dit het instrument om grip te houden en bij te sturen indien nodig.

5. Afstemming

Deze brief is afgestemd met het ministerie van Financiën en de partijen die in de stuurgroep van het Verwijzingsportaal Bankgegevens zitten, waaronder opsporingsdiensten, de belastingdienst en banken.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

6.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.